
МЕЂУНАРОДНО ПОСЛОВНО ПРАВО

Међународна регулатива и упоредно право

Потписници Конвенције о застарелости потраживања

Конвенција о застарелости потраживања у области међународне купопродаје робе (*Convention on the Limitation Period in the International Sale of Goods*). Конвенција је донета 14. јуна 1974, а ступила је на снагу 1. августа 1988. Измењена је Протоколом од 1980. Југославија је ратификовала Конвенцију (Закон о ратификацији објављен у Службеном листу СФРЈ 5/78, а текст Конвенције у додатку "Међународни уговори" у истом броју), али Протокол није (СР Југославија је признала ову Конвенцију).

Према члану 3, Конвенција се примењује само у случајевима ако стране уговорнице, у време склапања уговора о међународној купопродаји робе, имају пословна седишта у државама уговорницама. Конвенција се примењује без обзира на право које треба применити према правилима међународног приватног права (осим ако појединим њеним одредбама није друкчије одређено). Стране могу изричито искључити примену Конвенције.

Члан 4 Конвенције одређује да се она не примењује на купопродају робе која се набаља за личну употребу односно употребу у домаћинству, на јавну продају, продају у поступку принудног извршења, продају акција, хартија од вредности или новца, на продају бродова и авиона, те електричне енергије.

Конвенција је на снази у следећим земљама: Аргентини, Белорусији, Босни и Херцеговини, Куби, Гани, Гвинеји, Доминиканској Републици, Египту, Замбији, Мађарској, Мексику, Молдавији, Норвешкој, Пољској, Румунији, САД, Словачкој, Словенији, Уганди, Украјини, Уругвају и Чешкој Републици. Протокол нису потписале, поред Југославије, ни Босна и Херцеговина, Гана, Доминиканска Република, Норвешка и Украјина.

Кодекс понашања за мултинационалне корпорације

У оквиру организације за економску сарадњу и развој (ОЕЦД) постигнут је договор о кодексу доброг владања за велике корпорације. Примена овог кодекса треба да допринесе унапређењу радних стандарда (укидање рада деце и др.) и заштите околине у свету.

Смернице понашања нису обавезујуће, али владе најразвијенијих земаља очекују да их се мултинационалне компаније придржавају.

У доношењу кодекса консултовани су синдикати, а подржало га је и преко десет невладиних организација. Међутим, оцењује се да је то, иако корак "у правом смеру", ипак недовољно. И у Европској унији се сматра да је текст кодекса морао да буде прецизнији и оштрији. Неке од земаља трећег света (Мексико, на пример) су кодекс прихватиле тек после одређених измена у нацрту, јер сматрају да ће његова примена умањити прилив страног капитала (који се окреће, пре свега, гранама са нижим радним стандардима).

Кодекс су прихватиле и неке земље изван ОЕЦД-а (Аргентина, Бразил, Чиле и Словачка).

Познато је да је Светска трговинска организације, за време преговора о будућности светске трговине (крајем 1999. и 2000) показала мало интереса и симпатија за права радника и екологију. Када се у конкретним случајевима ангажовала против коришћења децјег рада, против изузетно ниских надница и на заштити природне околине, тај је ангажман имао снажну протекционистичку ноту и одражавао је интересе најразвијенијих чланица. Ово је, између осталог, и довело до масовних демонстрација и нерета у местима у којима је СТО заседала и до неуспеха преговора.